

Eerst geloven en dan zien

Onderstaande Schriftoverdenking is van de hand van ds. E. Th. van den Born (1900-1982).[1]

Als ik aardse dingen tegen u zei en u niet gelooft, hoe zult u geloven als Ik hemelse dingen tegen u zeg? ~ Joh. 3:12

Nicodemus is naar de Heiland gegaan om met Hem te spreken over het Koninkrijk van God. En nu zijn de feiten, dat een Nathanaël, een Petrus, eenvoudige en geen Schriftgeleerde, reeds iets gaan begrijpen van wat er plaatsvindt in hun dagen. Hun ogen gaan open voor het Koninkrijk van God. En hoe was dat zo gekomen, dat een eenvoudige Petrus een knappe Nicodemus ver vooruit is? Zij, Petrus en anderen, hadden gebogen voor Christus' openbaringsgezag: voorwaar, voorwaar zeg Ik u. Zo hadden zij Zijn heerlijkheid gezien. Want in het Koninkrijk van God geldt de grondregel: *eerst geloven dan zien*, eerst een kind worden, dan wijs worden tot zaligheid.

En waarom had een Nicodemus er nog niets van verstaan en was hem het nabijgekomen Koninkrijk van God ontgaan hoewel hij er midden in stond? Omdat Nicodemus zich had laten leiden door de typisch zondige levensinstelling, waarvoor hij zelf blind was, *eerst zien en dan geloven*. Zo had hij wel gemerkt, wel waargenomen, dat er iets gaande was in zijn tijd: de prediking van Johannes, de tekenen van Jezus: maar dat de glorie van de toekomstige eeuw bezig was door te breken, en dat er reeds kinderen van Abraham waren, die het Koninkrijk binnengingen, en heden ongelooflijke dingen zagen, daar had Nicodemus nog niets van gezien, dat was hem eenvoudig ontgaan.

Als Nicodemus dus niet radicaal verandert, als hij niet in gaat zien, dat ook zijn *denken* onder het openbaringsgezag van Johannes en van Christus moet, dat hij ook moet bukken voor de grondwet in het Koninkrijk van God: eerst geloven om daarna te zien, eerst het Woord aannemen en dan het waargenomen verklaren, dan zal hem nog veel meer ontgaan. Nu zijn hem reeds de aardse dingen ontgaan, dan ontgaan hem ook de hemelse dingen.

Want tot nu toe hebben Johannes en Christus alleen nog maar gesproken over de

aardse, over de reeds bekend gemaakte dingen van het Koninkrijk van God. Zij hebben de eis van levensvernieuwing gesteld, niet als iets nieuws onder Israël, maar als de oude, reeds bekend gemaakte waarheid, dat de vleeselijke geboorte zelf niet het Koninkrijk deed beërven. En dat Nicodemus hun prediking niet als de oude heeft herkend en heeft beaamd, en hun getuigenis niet aannam, dat bewijst, dat hij nog nimmer had leren bukken voor het Woord van God, en daarom gingen eenvoudigen hem voor.

En als Nicodemus de aardse dingen van het Koninkrijk van God niet gelooft, bukkende voor het openbaringsgezag van Christus, *voorwaar, voorwaar zeg Ik u*, hoe zal hij dan de hemelse, de nog niet bekend gemaakte dingen van dat Koninkrijk geloven? Hoe zal hij dan aanvaarden wat nog geen mens gezien en gehoord heeft? De *aardse*, de reeds bekend gemaakte dingen, die zijn reeds wonderlijk. Een mens, geboren uit water en geest, een mens, die weer als kind van het Koninkrijk werkt, een mens, die weer het leven heeft in verbondsverkeer met God. Een wonder, groter dan de opwekking van Lazarus. Wonderlijk, zeer wonderlijk. Maar de *hemelse* dingen, de nog door Jezus te zeggen dingen van dit Koninkrijk, die zijn nog veel wonderlijker.

Indien Nicodemus niet buigt voor het openbaringsgezag van Christus, also gelovende om dan te zien, hoe zal hij dan geloven, indien Jezus zegt, dat Hij door te sterven het eeuwige leven verwerven zal, geloven, indien hij hoort, dat Christus sterven moet aan het kruis en daarna met eer en heerlijkheid zal gekroond worden in de hemelen, geloven, indien hij hoort, dat er een Koninkrijk komen zal, dat naar geestelijke krachten werkende de wereld overwinnen zal? Het zal hem al dwazer en dwazer worden. Hij vindt het nu al dwaas van een wedergeboren mens te horen. Zulk een mens heeft hij nog nooit gezien of ontmoet, maar hoe dwaas zal het straks worden, als het komt tot Golgotha, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren? Dan zal Nicodemus er niets meer van geloven. Nu Jezus nog de aardse in herinnering brengt, nu er nog bekende tekenen geschieden, nu komt hij nog met Jezus debatteren. Maar als hij straks Christus de hemelse zal horen zeggen, dan zal hij, indien hij niet radicaal verandert, Christus verwerpen als de grootste dwaasheid.

Onze zondige levensinstelling is: eerst zien en dan geloven. Zo zijn wij geneigd het woord van Christus over het Koninkrijk van God te onderwerpen aan ons denken. Wij toetsen dan Jezus aan ons denken, en niet ons denken aan het woord van Christus. En zolang wij dat doen, zullen wij het Koninkrijk van God niet zien,

hoewel het rondom ons is. Pas als wij zien, dat ons hoogmoedig denken ons in de weg staat, dat niet buigen wil voor openbaringsgezag, dan zien wij de heerlijkheid van Christus, Die met openbaringsgezag het Koninkrijk van God *verkondigt*. Wij leren dan de grootste les van ons leven. Het begint met te geloven. Niet hij, die het knapste verstand heeft, is de eerste, maar hij, die het diepst buigt voor het voorwaar, voorwaaar zeg ik u!

(Ps. 2:7, oude berijming)

Welzilig zij, die naar Zijn reine leer,

.....Voorwaar, voorwaar Ik zeg u.

In Hem hun heil, hun hoogst geluk beschouwen,

.....Here, U hebt woorden van eeuwig leven.

Die Sions Vorst erkennen voor hun Heer

.....En wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, toen wij diep voor Hem bogen.

Welzilig zij, die vast op Hem betrouwen.

.....Omdat wij een onwankelbaar Koninkrijk ontvangen.

Hij leert als machthebbende.

Ik leer als kind.

[1] Overgenomen en licht gemoderniseerd uit: E.Th. van den Born, *Van Souvereine Liefde* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, z.j.).

Gespreksdocument (9)

Door: J. Bos

In het voorgaande artikel hebben we laten zien hoe het gespreksdocument van het DGK-deputaatschap ACOBB een brugfunctie vervulde tussen DGK en de GKN.[1] Voor de deputaatschappen van beide kanten bevatte dit document de juiste ingrediënten om tot een akkoord te kunnen komen. Heel veel moeite zal dat niet hebben gekost. Als érgens een groep *gelijkgestemden* bij elkaar heeft

gezet, dan moet het wel tijdens de gesprekken tussen de afgevaardigden van DGK en de GKN over de katholiciteit zijn geweest.

Op wat we citeerden uit het verslag van de algemene bespreking tijdens de buitengewone Generale Synode van Lutten 2019 willen we wat nader ingaan. Voordat we enkele opmerkingen gaan maken bij de afzonderlijke onderdelen, nemen we dit gedeelte uit de acta[2] eerst nogmaals in z'n geheel over:

Verder wordt gevraagd of er bij de GKN nog sprake is van een pluriforme kerkvisie, zoals de acta van GS Groningen dat destijds verwoordde. Deputaten hebben in de gesprekken over de katholiciteit van de kerk de broeders van de GKN hierover concreet bevraagd en er over doorgesproken met een goede uitkomst. We hebben elkaar gevonden in artikel 27 t/m 29 NGB. Daaraan zijn we gebonden en daaraan moeten we elkaar houden. (pag. 14)

'Verder wordt gevraagd of er bij de GKN nog sprake is van een pluriforme kerkvisie, zoals de acta van GS Groningen dat destijds verwoordde.' Voor de volledigheid citeren we uit de acta van GS Groningen[3] de letterlijke tekst van het eerste deel van de betreffende Overweging: *2.d. Meerdere predikanten van de GKN hebben blijk gegeven van een pluriforme kerkvisie. (pag. 28)*

Het wekt verbazing dat deputaten ACOBB bij deze vraag wegkwamen met hun antwoord: *'Deputaten hebben in de gesprekken over de katholiciteit van de kerk de broeders van de GKN hierover concreet bevraagd en er over doorgesproken met een goede uitkomst.'* Nergens doen ze verslag van wàt er dan concreet gevraagd en doorgesproken is, en ook wat die *'goede uitkomst'* betreft moesten de synode-afgevaardigden de deputaten kennelijk maar geloven op hun blauwe ogen. Onbegrijpelijk genoeg heeft men dit antwoord zonder meer geaccepteerd. Maar die *pluriforme kerkvisie* zal echt niet van de ene op de andere dag als sneeuw voor de zon zijn verdwenen.

We onderschatten beslist niet hoe moeilijk het zou zijn geweest om zich tegen dit 'zware' deputaatschap te verzetten, dat zo'n beetje geheel uit dominees bestaat, en dat op een nogal dwingende manier (die neerkomt op: *'God wil het!'*) en manipulatief te werk was gegaan.[4] Durf daar maar eens tegenin te gaan als 'leek'. Of stonden ook de afgevaardigden zelf eigenlijk op voorhand al achter de recente ontwikkelingen, al dan niet mede beïnvloed door de *'info-avonden'* die her

en der in het land waren gehouden, tijdens welke de visie van het gespreksdocument werd uitgedragen?[5]

‘We hebben elkaar gevonden in artikel 27 t/m 29 NGB.’ Dit gebeurde echter pas nadat deze artikelen krachteloos waren gemaakt, zoals we hebben aangegeven.[1] Maar is het sowieso niet merkwaardig dat dit gezegd werd? Beide partijen aanvaardden de gehele belijdenis toch al? In werkelijkheid heeft men elkaar gevonden in *een bepaalde visie* op artikel 27 t/m 29, een visie die is verwoord in het gespreksdocument. Dit wijkt af van de rechte leer van die artikelen, maar van die visie geldt nu wel: *‘Daaraan zijn we gebonden en daaraan moeten we elkaar houden.’*

De predikanten van de GKN die blijk hebben gegeven van een pluriforme kerkvisie kunnen gerust zijn, want ze kunnen hun gang blijven gaan. Alleen zullen ze misschien het tempo dienen aan te passen ter wille van trage DGK-leden.

[1] <https://semper-reformanda.nl/gespreksdocument-8/>

[2]

https://gereformeerde-kerken-hersteld.nl/files/2019-10-08%20_Pro_Acta_en_Acta_buitengew_GS_Lutten%202019.pdf

[3]

https://gereformeerde-kerken-hersteld.nl/files/acta_generale_synode_groningen_2014.pdf

[4] <https://semper-reformanda.nl/deputatocratie/>

[5] Info-avonden met als onderwerp *‘De kerk van Christus is katholiek’*, in Mariënberg, Zwolle en Leusden, resp. 28 februari, 5 juni en 13 juni 2019

Ieder zal zijn eigen pak dragen

Onderstaande Schriftoverdenking is van de hand van ds. E. Th. van den Born (1900-1982).[1]

En toen Hij in de tempel gekomen was, kwamen de overpriesters en de oudsten van het volk naar Hem toe, terwijl Hij onderwijs gaf, en zeiden: Met welke bevoegdheid doet U deze dingen? En wie heeft U deze bevoegdheid gegeven? ~ Matth. 21:23

Aan deze vraag naar Jezus' bevoegdheid, naar Zijn volmacht, is voorafgegaan Zijn *intocht* te Jeruzalem. Deze intocht was geheel naar de stijl van de profetie: Zie Uw Koning komt! En dat de Heiland ook werkelijk Jeruzalems *rechtmatige* Koning was, heeft Hij bewezen met twee heerlijke *Koningsdaden*. Hij kwam met een *massa-genezing* tot de tempel. Een heerlijke *genezingsdaad*, waarmede Hij Zich bij Zijn volk aandiende als de theocratische Vorst, Die *bevoegdheid* heeft om de macht van de zonde te verbreken, en om die manier in Zijn rijk ieder het leven te schenken. Hij is ook gekomen met *tempelreiniging*. Zijn *uitzuiveringsdaad*, waarmede Hij Zich presenteerde als de Messias-Koning, die *bevoegdheid* heeft om de schenders van de wet van de Heere uit te roeien.

Deze beide koningsdaden demonstreerden zeer duidelijk, dat de Heiland optrad met *Messiaanse* bevoegdheid, dat Hij gekomen was met het recht van initiatief om de theocratie te vestigen als de grote Zoon van David. Deze *Messiaanse bevoegdheid* straalde uit in Zijn *Messiaanse daden*, ja zij kwam met die daden mee. Hij was de Koning, Die in Zijn Koninkrijk kwam. Zo heeft de schare het ook begrepen. Zij hebben Hem toegejuicht: "Hosanna de Zoon van David. Gezegend Hij, Die komt in de Naam van de Heere! Hosanna, in de hoogste *hemelen*."

Wat willen dus de overpriesters en de oudsten, deze leden van de Sanhedrin, met hun vraag naar Zijn bevoegdheid en naar Zijn Zender?

Zijn willen de Heiland er toe brengen Zich *nogmaals* uit te spreken over Zijn *gezonden-zijn-van-de-Vader*, en in verband daarmee over Zijn *één-zijn-met-de-Vader*. Zo heeft de Heiland ook op het Loofhuttenfeest gesproken (Joh. 7). En toen zijn de Joden zeer kwaad geworden, en hebben zij stenen genomen om Hem te doden. En als de Heiland dat nu weer doet, dan zal het volk, dat nu nog enthousiast is, zich tegen Hem keren. Zij willen met hun vraag naar Zijn bevoegdheid, naar Zijn volmacht, het volk tegen Hem ophitsen, zodat Hij misschien in een oproer gedood wordt. *Zij blijven dus weigeren Hem serieus te nemen*. Ook na deze rijke openbaring van Zijn theocratische koningschap. Zij

willen niet doen wat toch hun eerste roeping is: zich *officieel* over Hem uit te spreken: “De Christus of de Antichrist”. “Reformatie of revolutie”. Zij willen van Hem af *zonder* dat er een officiële uitspraak is van het Sanhedrin. Zij willen Hem de *dood* injagen zonder een *doodvonnis* geveld te hebben.

Maar de Heiland dringt hen dan ook terug van de *straat* naar de *rechtszaal*. Hij doet dat door te vragen naar de doop van Johannes. Zij willen het volk tegen Hem in het harnas jagen en indien mogelijk zo van Hem afkomen. Maar één vraag naar de doop van Johannes kan de rollen omkeren, en het volk stenen doen opnemen om hen te doden, Lucas 20:6. Immers, *naar hun hart* zouden zij wel willen zeggen, dat de doop van Johannes uit de *mensen* is. Maar hoe zullen zij dat bewijzen aan de menigte, die hem voor een profeet houdt? Zij willen zich op *straat* van Hem af maken. Nee, zegt Jezus, niet op *straat*, maar in de *rechtszaal*.

Hij wil niet in een oproer vallen, of door handen van sluipmoordenaars gedood worden. Hij dringt Zijn wettige overheid terug van de straat naar de rechtszaal. En daar zal zij over Zijn bevoegdheid, over Zijn volmacht handelen. En daar zal zij een *officiële* uitspraak moeten doen, en officieel vonnis vellen. Zij zal Hem zelf naar Pilatus moeten brengen, en moeten verklaren: “Hij is de dood schuldig”.

Jezus gaat wel sterven, omdat Hij Zijn ziel gaat geven tot een rantsoen voor velen. Maar voordat Hij sterft, zet Hij *ieder* op zijn *eigen* plaats, opdat ieder zijn *eigen verantwoordelijkheid* zal dragen voor Zijn dood. Het Sanhedrin wil niet officieel zeggen: “Hij is de dood schuldig”. En toch zal er straks een officieel vonnis zijn. Pilatus wil ook zijn handen in onschuld wassen. En toch zal hij officieel bevelen geven voor Jezus’ dood. Het volk wil zich niet over Hem uitspreken: de Christus of de Antichrist. En toch zal het straks roepen: “Laat Zijn bloed *maar komen* over ons en over onze kinderen!”.

Hier is de *majesteit* van Christus, *Die* sterven gaat. Hij zet ieder op zijn eigen plaats, het Sanhedrin, Herodes, Pilatus, het volk. Hij dringt ieder heen naar zijn eigen verantwoordelijkheid, om die ook te dragen. En gezet op zijn eigen plaats en beladen met eigen verantwoordelijkheid, zal *ieder* de vraag hebben te beantwoorden *waarom* hij dezen Messias-Koning naar het hart gestoken heeft. Waarom? En dan zal ieders antwoord zijn: “omdat mijn zondig vlees Hem niet begeerde, Hem niet wilde”.

Zo hebben wij Christus hier te zien. Hij zet ieder op zijn plaats. En nu is die man

welgelukzalig, die zich door Christus op zijn plaats *laat* zetten, en die zich door Hem met eigen verantwoordelijkheid laat beladen. Want die mens zal zijn *zonde* bewenen en erkennen, dat hij de heerlijke Messias-Koning gedood heeft. En die mens zal barmhartigheid geschieden.

[1] Overgenomen en licht gemoderniseerd uit: E.Th. van den Born, *Van Souvereine Liefde* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, z.j.).